

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΑΛΑΣ

Καθηγητής Μηχανικός Περιβάλλοντος

«Απαραίτητη η στροφή στην “πράσινη” οικονομία»

Αν περνούσε από το χέρι του θα άλλαζε στην Ελλάδα τη μειωμένη επαγγελματική συνείδηση και την αδυναμία μας να συνειδητοποιήσουμε ότι η φροντίδα για το κοινό καλό είναι τελικά και φροντίδα για το ατομικό. Έτσι σκέφτεται από τότε που ξεκίνησε τις σπουδές του στην αεροναυπηγική, η οποία τον οδήγησε εν συνεχεία στη μετεωρολογία και στο φυσικό περιβάλλον.

Για τον κορυφαίο Έλληνα επιστήμονα καθηγητή κ. Δημήτρη Λάλα, η ενασχόληση με ό,τι μας περιβάλλει δεν είναι απλώς και μόνον επαγγελματική ευχαρίστηση. Τον ικανοποιεί κυρίως διότι αποτελεί πράξη κοινωνικής προσφοράς και μάλιστα σε βάθος χρόνου.

Σχολιάζοντας τις τελευταίες πυρκαγιές στη Βορειοανατολική Αττική, υποστηρίζει ότι **«το σημαντικότερο πρόβλημα για το λεκανοπέδιο δεν θα είναι η αύξηση της θερμοκρασίας, αλλά η ενίσχυση των τοπικών ανέμων και η επακόλουθη αύξηση των αιωρούμενων σωματιδίων. Βέβαια, για τις καμένες περιοχές αυτές καθαυτές το τοπικό κλίμα θα χειροτερεύσει με σημαντική αύξηση της θερμοκρασίας (όχι βεβαίως οι υπερβολές των 5-6 βαθμών που ακούστηκαν) και φυσικά έχει αυξηθεί ο κίνδυνος πλημμυρών».**

Στο ερώτημα γιατί καιγόμαστε κάθε χρόνο στη Ελλάδα και πώς μπορεί να περιοριστεί το φαινόμενο, ο κ. Λάλας απαντά πως οι πυρκαγιές στη Μεσόγειο είναι μέρος του φυσιολογικού κύκλου ζωής της χλωρίδας. **«Εκείνο που είναι καταστροφικό»**, εξηγεί, **«είναι η ανθρώπινη επέμβαση (εμπρησμοί ακούσιοι ή εκούσιοι, η αυξημένη παρουσία και δραστηριότητα), η αναποτελεσματική προστασία (πριν, κατά τη διάρκεια και μετά) και το έλλειμμα υψηλής ποιότητας σχεδιασμού και εκτέλεσης. Παρ' ό,τι οι τρόποι περιορισμού είναι προφανείς (μέτρα πρόληψης, σωστά στελεχωμένα και εξοπλισμένα κέντρα διαχείρισης εκτάκτων καταστάσεων, επαγγελματισμός ακόμη και στο σύστημα εθελοντών, χρήση όλων των νέων μεθόδων ταχείας ανίχνευσης και προγραμματισμού δράσεων κατάσβεσης ακόμη και η σωστή εφαρμογή του “Ξενοκράτη”), η πραγματικότητα είναι ότι δεν εφαρμόζονται ολοκληρωμένα, με συνέπεια και σε βάθος χρόνου».**

Αναφερόμενος στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής για την Ελλάδα, ο κ. Λάλας τονίζει ότι έχουν αποτυπωθεί (το 2003 και 2004) σε μια σειρά μελετών του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών (στο οποίο υπήρξε πρόεδρος και διευθυντής από το 1994 έως το 2005), οι οποίες κυρίως αφορούν τη σημαντική αύξηση της θερμοκρασίας (πάνω από τον μέσο όρο αύξησης του πλανήτη) ειδικά στους καλοκαιρινούς μήνες και τη μείωση των βροχοπτώσεων περίπου κατά 20% ετησίως: **«Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα»**, εξηγεί αναλυτικά, **«τη μείωση της γεωργικής παραγωγής, την αύξηση στη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας, τη μείωση της υδροηλεκτρικής παραγωγής, τη λιγότερη σε μεγάλες περιοχές (και στην Αθήνα), τη μείωση της παροχής των μεγάλων ποταμών της Βόρειας Ελλάδας, αλλά και την απερίημωση κάποιων περιοχών, όπως επίσης βλάβες σε πολλούς υδροβιότοπους στα δέλτα ποταμών, τον Αμβρακικό και τον Παγασητικό. Θα υπάρξουν και έμμεσες επιπτώσεις από την αύξηση των μεταναστευτικών πιέσεων και της μεταφοράς ασθενειών»**, καταλήγει ο επιστήμονας.

Το οξύμωρο της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των Ελλήνων πολιτών στα λόγια - και της περιβαλλοντικής αναισθησίας στην πράξη - εν Ελλάδι έχει κατά τον κ. Λάλα την εξήγησή του: **«Είναι έλλειψη πραγματικής κοινωνικής συνείδησης, η οποία μεταφράζεται στο ότι το δικό μας περιβάλλον (το σπίτι μας κ.λπ.) είναι πολύ σημαντικό και θέλουμε να το προστατεύουμε, αλλά των άλλων στην πράξη μάς είναι αδιάφορο. Πάντως, πολύ πρόσφατες ειδικές δημοσκοπήσεις δείχνουν μία αλλαγή,**

αφού αποτυπώνουν απόψεις ότι η ευθύνη για διορθωτικές δράσεις είναι πλέον πρωτίστως των πολιτών και όχι του από μηχανής θεού,

του κράτους» καταλήγει σε ό,τι αφορά τους πολίτες, ενώ δεν παραλείπει να καταμερίσει ευθύνες και στην ελληνική πολιτεία:

«Ευθύνεται για την αδύναμη, μεροληπτική και αποσπασματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, η οποία όμως είναι πολύπλοκη, αντικρουόμενη, παράλογη, χρονοβόρος και πίσω από τις εξελίξεις, με αποτέλεσμα την απραξία, την αδιαφάνεια -παρά τη Σύμβαση του Aarhus- και την αναποτελεσματικότητα».

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η υστέρηση που παρουσιάζει η χώρα μας στη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου:

«Απαιτείται», εξηγεί ο κ. Λάλας, **«ο σχεδιασμός δράσεων (έχει γίνει το 2002 και το 2006) αλλά και η εφαρμογή τους, περιλαμβανομένων και των μηχανισμών ελέγχου προόδου και αποτελεσμάτων. Το δεύτερο δεν έγινε, παρ' ό,τι σε αυτό είχε έλθει αρωγός η ΕΕ με την Οδηγία 2003/87/ΕΚ και με τη νέα 2009/29/ΕΚ που αφορά τις 150 μεγάλες εγκαταστάσεις, όπως η ΔΕΗ, οι οποίες πλέον είναι υπόχρεες μείωσης, αλλά και υποβολής ετησίως εκθέσεων και ελέγχου».**

Έχοντας την εμπειρία ως ο πρώτος πρόεδρος του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, είναι κατηγορηματικός σε ό,τι αφορά την καθυστέρηση της χώρας στη συγκεκριμένη δράση, παρά την περίσσεια φυσικών πόρων: **«Οι λόγοι της υστέρησης είναι τρεις: δαιδαλώδης νομοθεσία αδειοδότησης, έλλειψη πληροφόρησης και απουσία υποδομών».**

Είναι αντίθετος στην εκφρασθείσα άποψη ότι τα νέα μέτρα-κίνητρα για την αγορά καινούργιων αυτοκινήτων θα περιορίσουν δραστικά τη ρύπανση στην ελληνική πρωτεύουσα. **«Όχι»**, απαντά κατηγορηματικά και συνεχίζει επιχειρηματολογώντας ότι **«αν ο σκοπός ήταν η βελτίωση του περιβάλλοντος, θα μπορούσαν τα χρήματα αυτά να πάνε στην ενίσχυση των μέσων μαζικής μεταφοράς όπου θα είχαν πολύ μεγαλύτερο αποτέλεσμα. Ακόμα και η απόσυρση στην παρούσα μορφή της θα μπορούσε να βελτιωθεί με την αγορά μόνον αυτοκινήτων τάξεως Euro 5 (αντιρρυπαντικής τεχνολογίας)».**

Υποστηρίζει με σθένος ότι η στροφή στην πράσινη οικονομία είναι απαραίτητη και θα χρειαστούν όντως επενδύσεις για την κατασκευή υποδομών, που όμως έτσι και αλλιώς θα είναι αναγκαίες: **«Η αντίδραση και η μη συμμόρφωση από την πλευρά επιχειρήσεων και βιομηχανιών»**, απαντά ο κ. Λάλας, **«προέρχεται από το γεγονός ότι η πράσινη οικονομία θα φέρει αλλαγές που θα έχουν χαμένους και κερδισμένους και βέβαια όσοι κρίνουν ότι θα χάσουν αντιδρούν!».**

Και το ερώτημα, βεβαίως, που αναφέρεται και μας απασχολεί είναι: Υπάρχει χρόνος για αναστροφή της κατάστασης διεθνώς;

«Ο χρόνος έχει γίνει κρίσιμη παράμετρος», είναι η απάντηση του κ. Δημήτρη Λάλα, ο οποίος καταλήγει λέγοντας ότι **«η οποία καθυστέρηση θα αυξάνει τόσο το κόστος των επιπτώσεων όσο και το κόστος της μείωσης των εκπομπών αργότερα. Πάντως, θα πρέπει να σημειώσω ότι δεν είμαι καθόλου αισιόδοξος για την επιτυχία της συνάντησης στην Κοπεγχάγη, ακριβώς επειδή οι μεγάλες αναπτυσσόμενες χώρες δεν είναι ακόμη έτοιμες να συναινέσουν στην ανάληψη νέων δεσμεύσεων μείωσης...».**

« Δαιδαλώδης νομοθεσία αδειοδότησης, έλλειψη πληροφόρησης και απουσία υποδομών είναι οι λόγοι της καθυστέρησης της Ελλάδας στη χρήση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας **»**

